

No nome do progreso

ALFONSO ÁLVAREZ CÁCCAMO

Facer unha gabanza verbo dos engados paisaxísticos ou mesmo climatolóxicos dunha bisbarra privilexiada como é o Val Miñor é unha tarefa tan doada que neste espacio sobraría. A beleza da zona está tan recoñecida e tan entrañablemente unida a nós que describila nun texto literario resulta un traballo superfluo. Precisamente, porque dispoñemos dun foro de opinión libre, debemos facer o contrario, tentar denunciar o deterioro progresivo e imparabile desta bisbarra que, se ben dixeran antes é fermosísima, afirmo agora que o foi moito máis, e que leva camiño de se converter nunha das paisaxes arrasadas no nome do mal entendido progreso, ese progreso que só fai progresar os petos dalgúns. Está claro que se o franquismo, por desgracia, durase dez anos máis, de parroquias tan fermosas como Panxón só ficaría a lembranza fotográfica, porque a especulación urbanística é o peor cancro que lle pode atacar a un pobo con proxección turística. A democracia puido frear algo esa gula de comerse os espazos verdes, esa avaricia dos diñeiros, esa envexa inculta polo estilo marbellí, tres horribles pecados capitais dos que manexan os trucos para iso, para incrementar capitais sen escrúpulos de ningún xeito e, o que resulta máis trágico, esquecendo as orixes e a memoria dos antergos. No nome do progreso, parece ser, construíuse unha autoestrada de peaxe, unha ferinte cicatriz que destruíu os eidos, as herdades, os predios e as leiras, cortou as tomadas, rematou con viñas privilexiadas, fendeu a paisaxe e, ¡como non!, non serve para nada, alomenos non serve para comunicarse con Vigo: de risa.

No nome do progreso, construíronse edificios horribles en Panxón, en Gondomar ou na entrada de Baiona, nunha longa ringleira fronte ao mar, dunha vulgaridade abraiante, de tal maneira que a primeira impresión que dá a vila, resulta patética. Baiona, cargada de historia e afeitada de beleza nas súas pedras, recibe ao visitante cun puñazo estético.

No nome do progreso suprimíuse o cámping de Patos construíndose un edificio disfrazado de apart-hotel, ignorándose que precisamente os países que son modelo de amor ao propio, de respecto á natureza, coidan os seus cámpings e instalan cada ano moitos máis, porque ademais de supoñer un beneficio para a poboación con menos recursos, miman o entorno.

No nome do progreso cortáronse as árbores da praia da Madorra.

No nome do progreso enlousouse Praia América (coído que antes se chamaba Praia de Lourido) e converteuse nun bodrio pailán, cun trazado incualificable nas beirarrúas. Anos antes estendíase desde alí ata Panxón un paraíso natural de dunas de branca area nun entorno sen igual en toda Galicia. Parece ser que o progreso dictaminou destruír outro sinal de identidade e de igual xeito que se arrasaron as dunas deixouse chá a memoria dos tempos. Só, agora, poderemos velas nas fotografías que, como testemuñas implacables dos erros cometidos, nos acusan de ingratidade e nos enchen de señañade; e nos areais, as casas mariñeiras, pintadas na miña memoria de neno coas mesmas cores dos barcos, coas características arqui-

tectónicas que dictaba a practicidade e a tradición, son só unha triste lembranza. Noutros países, nos lugares onde se ama o propio, mantense e perpetúase a edificación tradicional para que non se perdan as raíces da memoria, e todo o que se constrúe leva o selo dos antergos e da pertenza a unha cultura. Aquí non: aquí destrúese no cínico nome do progreso. Aquí, se se pode, edifícanse anaquiños de Manhattan alí onde a natureza se despiste un pouco, ou ben se utiliza como portería de fútbol un arco visigótico que ata ben poucos anos era máis ca un arco que se mantiña suxeitando restos dunha fachada xa destruída. Nun Concello que non fose este a atención sería extrema, e mesmo se utilizaría como reclamo turístico. Aquí só serve como anagrama municipal.

No ano 1990, noutro foro de opinión, escribía eu estas palabras: "O progreso non ten por que levar á destrución do pasado, á aniquilación da paisaxe, ao sacrificio do entorno, á supresión da identidade forxada ao longo dos séculos. Chamarlle a isto progreso é un engano que pode conducir á máis salvaxe das depredacións. Trocar areas por cemento, pedra por tixolo, madeira por aluminio, os nosos nomes por outros alleos... non é progreso; é retroceso, porque o progreso é un avance continuo que leva a mellorar as cousas sen perder as raíces e que ten que emparellar unha mellor calidade de vida cun perfeccionamento cultural, imposible de entender se non se mantén intacto o entorno, o patrimonio público, os edificios nobres, a paisaxe, os lugares e os nomes dos lugares".

Por desgracia, estas palabras de hai dez anos seguen presentes. O malo é que algún día a Historia pasará factura, e cando acceda ao poder unha nova xeración de xente sensible, probablemente xa non saberá por onde comezar a destruír a vulgaridade dos seus antergos para poder reconstruír a memoria perdida. Quizais xa sexa demasiado tarde.